

Fundació Suñol

NIVELL ZERO

La distància adequada

Programa de vídeo

Dijous 21 de maig de 2015 – 19h

Nivell Zero de la Fundació Suñol

Comissària: Alexandra Laudo

Aquesta activitat es planteja com una projecció comentada del programa videogràfic *La distància adequada*, seguida d'un debat amb Alexandra Laudo, Xavier Antich, alguns dels artistes participants i el públic.

Obres i artistes:

León Siminiani

Santander (Espanya), 1971

KC#2: The Permit, 2001

Super8 transferit a vídeo, color, so, 04'06''

Marta Burugorri

Pamplona (Espanya), 1989

Shabbat Shalom, 2011, מולש תבש

Vídeo, color, so, 01'56''

Luz Broto

Barcelona (Espanya), 1982

Ensayo_02. Ocupar la totalidad del espacio, en un día no laborable, superando el aforo máximo cifrado por la Licencia Municipal de Funcionamiento, 2007

Vídeo, color, so, 04'38''

Adrian Melis

L'Havana (Cuba), 1985

The value of absence. Excuses to be absent from your work center, 2009-2010

Vídeo, color, so, 10'20''

Levi Orta

L'Havana (Cuba), 1984

Pedofilia, 2008

Vídeo, color, so, 05'25''

La distància adequada

Hi ha una dita en català que afirma que «Feta la llei, feta la trampa», una expressió que denota l'astúcia popular per detectar els marges de negociació i els espais de desafiament de la legalitat. En l'imaginari popular, la figura del trampós té una connotació negativa, en tractar-se d'algú que suposadament infringeix l'acord social i l'ordre establert en benefici propi, i en detriment directe o indirecte del grup. No obstant això, en l'actual conjuntura politicosocial, en la qual sovint els mateixos estaments d'autoritat (política, religiosa, econòmica, etc.) són els qui trenquen el pacte social amb abusos de poder i pràctiques il·legals, l'acció de fer trampes podria ser revisada a la llum del concepte de desobediència civil, que pensadors com Hannah Arendt, Jürgen Habermas o Norberto Bobbio han discutit. Fer trampes implica subvertir la llei d'una forma no explícita, desafiar l'autoritat normativa intentant eludir el càstig que se'n deriva, trobar la distància adequada que permet mantenir-se dins i fora de la legalitat al mateix temps. Quan aquest incompliment ve suscitat per una desconfiança cap als governants i altres figures d'autoritat, l'acció del «trampós» pot ser interpretada com un qüestionament de la legitimitat d'aquest poder, i pot constituir una forma de resistència política, una manifestació estratègica de dissentiment, alternativa a la confrontació nua i crua.

La selecció de vídeos que conformen *La distància adequada* exploren els conceptes de norma, prohibició i llei i els seus possibles espais de negociació, així com el valor polític d'aquelles accions que ofereixen una resistència al reglament intentant mantenir alhora una aparença de legalitat. Són treballs d'artistes espanyols i llatinoamericans que plantegen una reflexió sobre el potencial crític de «l'acció tramposa» entesa com a subversió dissimulada, com a contestació de les disposicions normatives vigents, i com a manifestació del rebuig a l'ordre constituent.

El desafiament als valors i a les convencions de la religió és central en el vídeo de **Marta Burugorri**, en el qual l'artista explora, des de l'humor, la relació entre creença religiosa i prohibició. Durant el curt lapse de temps en què una sirena anuncia l'inici del Shabbat a la ciutat de Jerusalem, Burugorri intenta dur a terme totes les accions que l'observança d'aquesta pràctica prohibeix. Quina és la naturalesa d'aquest lapse de temps limítrof? És un espai temporal lliure de jurisdicció religiosa? Comença el Shabbat just quan l'alarma acaba, o bé s'inicia quan aquesta comença a sonar? L'exercici de Burugorri constitueix un desafiament simpàtic a la normativa religiosa, emparat en la flexibilitat que la interpretació de la norma ofereix.

El vídeo de **Luz Broto** documenta una acció en la qual un grup de gent, a instàncies de l'artista, es reuneix per infringir una regulació municipal, en concret la normativa que estableix quin pot ser l'aforament màxim d'un determinat local públic. Tot i tractar-se d'una acció de desobediència civil, l'actuació del grup es desenvolupa de manera pautada i summament pacífica, d'acord amb les instruccions donades per l'artista als participants, de manera que l'incompliment de la legalitat que radica en l'essència d'aquesta acció no es manifesta de manera estrident. Es tracta d'un desafiament a la norma i la convenció articulats des de l'humor i la poètica.

L'obra d'**Adrian Melis** articula una reflexió sobre els marges de negociació de la normativa laboral en el context cubà, on és comú l'absentisme al lloc de treball. El seu vídeo registra les excuses que professionals cubans de diferents sectors inventaren amb la intenció d'evitar anar a la feina. Aquesta és una tàctica estesa que permet als treballadors deslliurar-se de les obligacions laborals sense haver d'assumir les conseqüències que podrien resultar d'un absentisme injustificat. És doncs una estratègia que desafia el reglament, però que no ho fa de manera explícita, sinó fent ús d'una argumentació que l'autoritat laboral ha d'acceptar perquè es formula en el marc de la cordialitat i des d'una suposada honestedat.

L'obra de l'artista **Levi Orta** continua amb aquesta exploració de la confrontació del fet normatiu en el marc del règim polític cubà. El seu vídeo mostra una sèrie de dibuixos de traç infantil que reflecteixen la forma com en la quotidianitat de la societat cubana es desafien moltes normes i prohibicions establertes pel govern. Aquest trencament popular de la normativa és conegut i fins i tot tolerat per l'estat, el qual, no obstant, no pot reconèixer oficialment l'existència d'aquestes il·legalitats. Són infraccions del marc legal que queden emparades pels marges de permissió que el mateix govern genera. Al mateix temps, l'artista desafia la normativa a fi d'aconseguir que els seus dibuixos es mostrin a la televisió, fent-se passar per un professor i afirmant que són treballs d'alumnes d'educació especial.

A tall d'introducció, antecedint aquesta sèrie de treballs, l'obra *The Permit* de **León Siminiani** reflexiona sobre el concepte de permís i sobre com s'hi relacionen els diferents éssers humans, proposant una mena d'història fabulada del món que relata de manera poètica l'evolució de la humanitat en relació a les dinàmiques d'obediència i transgressió.